

آیدیلوق

ع . سوره

۲۰ آغستوس
۱۹۲۲

اجتماعی ، تربیوی ، ادبی آیلوق مجموعه دوز

صافی
۸

مئندرجات

Organisation syndicale	sadreddine Djélal	صدرالربوب جهول	سزنیقا زور ؟
Situation économique et sociale de la turquie	A. Dj.	ع . س	تورکیانک اقتصادی و اجتماعی وضعیتی
Economie Nationale	Muflil Ahmed	مفید احمد	ملی اقتصاد
Le grand Idéal	Gh. vziz	شوکت عزیز	بوبروک مفکوره
Semaine de la jeunesse ouvrière	Omer	عمر	بونوره دونیا امکیمی کنفریری لفظسی
aux poètes de tous les pays	***	***	بونوره دونیا شاعرلرینه
Le jour des jennes	m. Nedjdet	ممدوح نجدت	کنفریر کونی
Chroniques locales [conf. d'unification des org. ouvrières. T. Ekret-liberté d'opinion.]			داخی شئونه : [ابسبی تشکیلاتلربی نوجهد قوفدرا لسی - فکرت کونی - همیت فکرم]
Gh. étrangères [J. Jaurès-J. guesde]			خارجی شئونه [زاده زوره س - زول کرد]

Le bureau de Rédaction

Aidinlik :

74 av. de la sublime - porte
Constantinople

اداره خانه

باب عالی جاده سنده ۷۷ نوسرو

توزیع مللی

باب عالی جاده سنده بیغچی کتبخانه سی

فیثانی ♦ غروشدر

شهرزاده بانلی : اوقاف اسلامیہ مطبعہ سی

۱۳۳۸

ماهیتده درلر. اساسلردن زیاده شخصلره مربوط اولان بوتشکیلاتلرده، حقیقی برر سه‌نیفا دکلددرلر. بونلک ایچوندرکه باطرون و سرمایه دارلره قارش موقتیه مجادله ایدموردلر و بعضی مطالب قبول ایدیرسه لرلیه بونلک تأثیر محدود و موقت اولوبور. تنهیم بوسولک زمانلرده تراموی قومبایسی عملیه قارش ایستهدیک کی کچی و غدارانه برصوردنه حرکت ایتمکده در.

سه‌نیفایله فرقه آرمسده کی فرق و حقیقی سنیفانلک نه صورتده تشکیل ایدمکچی دها ایلرده موضوع بحث ایدمکچیز.

۴ - بوتشکیلاتدن مانعده «تورکیا ایشچی درنکی» و «بین‌الملل ایشچیلر اتحادی» واردلر.

بوتلردن، حکومت قاریقارلی عمللری طوبولایان «تورکیا ایشچی درنکی»، نظامنامه‌سی و شکل فمالی اعتباریه حقیق رسنیفاددر. مع‌الاسف حکومت قاریقاری عمله‌سنک دیگر عمله ایله قابل قیاس اولمایاچق درجده سفیل وضعیتلری نتیجه‌سنده بودرلک شمدی به قاندر بویوک بر موجودیت کورسده ممشدر.

«بین‌الملل ایشچیلر اتحادی» ایسه آمریقاد موجود (I. W. W.) اسمنده کی تشکیلات سبته‌منده در. بویوک یانکزد ده کتر عملی، مبانی و انشآت عملی، مرافقوزلر سنیفانلری ایحتوا ایتمکده در و تشکیلاتی تماملایه دها موق اولاماشدر.

بالخاصه آمریقاد صاری عمله تشکیلاتلرینه و عملیه خیانت ایدن یالانچی سوسیالیستلره قارش موقتیی مجادله‌لرده بولونان، و بوتون عمله مجادله‌لرده داتما اولک صفده بوردن بوتشکیلاتدن، ایکی سطرله بحث ایتمک، اولک قونلی وضیف جهنلری کورستمک ممکن اولدی بی ایچون بونی باشقه بر مقاله به براقیومد.

بورایه قدر و استابولده موجود عمله تشکیلاتلردن بونلرک قصورلردن، مختلف عمله حرکتلرنلک مو-

فتیشز لکلری سبیلردن بحث ایدمک. شیمعدی ده، ایشچیلرک باطرونلره قارش موقتیه مجادله ایدمیلرلی ایچون ناصل برتشکیلات مالک اولملاری لازم کلدیکینی ایضاح ایدمکچیز.

هرشیدن اول شو مهم قطفه آکلشمال ایدرکه (فرقه) و (سه‌نیفا) باشقا باشقا شیلردر. یعنی دینله بیلیرکه فرقه؛ (بروله‌ناریا-عمله) سننلک سوسیالیسم، حالیکه (سه‌نیفا-درنک) اقتصادی تشکیلات ایدر. سه‌نیفایه کیرمک ایچون برنک شرط واردلر: ایشچی اولق .. سیاسی، اجتماعی، دینی عقیدمسی نه اولورسه اولسون، ایشله‌چی، عمله وضعیتده اولان هر کس سه‌نیفایه کیره بیلیر. سه‌نیفایه کیره‌جک اولان هر ایشچینک مطلقا سوسیالیست اولسی لازم کچلر. آنچاق سه‌نیفایه کیره کلدن سو کاردرکه، کندن دها شمولی و معلومانلی آرقاداشلرله دائمی تماسلر، موقعدرانسلسر، رساله‌لر، ایشچی غزله و مجموعه‌لری مطالعه‌سی نتیجه‌سی کننیلندن، صنف شعوری اویتمه باشلار، بونلک نتیجه‌سی قورتولوش ایچون سوسیالیست اساسلری قبول ایتمک مجبوری اولدیغی حس و ادراک ایدر و سوسیالیست اولور. و آنچاق، بعضاً بر قاج ای، بعضاً بر ویا بر قاج سه صودن بو تئور دوررسندن سو کاردرکه بر سوسیالیست بارتیسه کیره بیلیر. چونکه سوسیالیست بارتیسه کیرمک ایچون ساده‌جه ایشله‌چی وضعیتده بولونق کالی‌ده کلددر. معین برسیاسیه بر پروغرام قبول ایتمک و اوکا توفیق حرکت ایلمک مجبوری واردرکه بو پروغرامی شو صورتله حلاسه ایدمیلر: بونلک بر آرووج محکم سرمایه دارلنده بولان استحصال و مبادله واسطه‌لرنلک عموم چالیسانلرک مشترک مالی اولمای بونلک ایچون اقتصادی و سیاسی برصوردنه شکل و تضی ایتمش اولان (بروله‌ناریا-ایشچی) سننلک حکومت قونلی آله آلماسی ... باشقا شکله افاده ایتمک ایسته‌رسک دیه بیلیرکه: فرقه‌لک‌نایه‌سی؛ بونلک فردی نلک وضدیت منافع، صونفونجیلق، یایمالق اساسلری و وزیرنه استناد

ایدن سرمایه دارجمعی؛ مشترک نلک، تعاون و تسامد، قانده‌شلق و حق عدالت اساسلری وزیرنه قورمق در. بونایه به واصل اولق ایچون ایسه، بونلک جمعیته حاکم و اداره موقمنده بولنان سرمایه دار بورژوازی‌نک ده آئندن سیاسی و اقتصادی اقتداری آراق-ایلمک زمانلر، یعنی اجتماعی صنفلر تماماً اورنان قانفنیجه به قاندر- (عمله-بروله‌ناریا) حاکمیتی تأسیس ایتمک در.

سوسیالیست فرقه‌سی، بوتون بروله‌ناریا صنفک عمومی و مشترک مفعنلری نظر دفته آلیر و بوتون بروله‌ناریا صنفک سنلک و آسارندن قورتولوشی ایچون چالیبیر. حالیکه سه‌نیفایرک اصل و طیفه‌سی ده‌نایزه، سرمایه دار جمعی اچینده، عمله‌لک وضعیتی ممکن اولدیغی قاندر اصلاح ایتمک، یعنی چالیسانلرلی آراقتق، بویملرلی چوغانلق، برکله ایله، ایشچیلرک آسارت و سنیفانلی تحیف ایتمک ایچون چالیبیر. بو وظیفه‌سنده موق اولمایسه ایچون ایسه هر حالده، عمله‌لک بویوک رقصنی تشکیلاتی اچینده طوبلاش اولمای ایجاب ایدر. عکس تقدیرده منلار (عزمو) ناسانده، تشکیلاتنه داخل اولمایانلر تشکیلاتک اعلان ایدنکی غزروی بک کوزول قیرمنه موق اولمایبیلر، نه‌نک اولقنددرلر. بونلک ایچوندرکه سه‌نیفایه کیرمک ایچون برطام آغیر شرطلر قونماق اولوریه کیره‌جکلرک عددی بک محدود قایر و بوسورلده سه‌نیفایر وظیفه‌لری موقتیه کورمزلر.

فوقا علی ایدیله‌سنک که، سه‌نیفایرک بوتون وظیفه‌سی بالکیز ایشچیلرک بویملرلی چوغانلق و یایش ساعتلی آراقتق در. خار، سه‌نیفایر، و سوسیالیست جمعیته تأسسی ایچون سوسیالیست فرقه‌سنه یاردیم ایتمک، بویخصوص ایچون اونلرله برابر چالشق مجبور ایدتددرلر. بویه اولمایان سه‌نیفایر، بورژوازی به سانشق یالانچی عمله رهبرلری طر قندن اداره ایدیلان صاری سه‌نیفایر در. سرمایه دار جمعی دوام ایدنک، سه‌نیفایرک اصلی وظیفه‌سی، شه‌سز عمله‌لک وضعیتق اصلاح ایتمک در؛

فقط سوسیالیست برجمیت تأسس ایدنکی زمان سه‌نیفایرک عملی مدافعه ایتمک احتیاجلری قاناز چونکه بو؛ بالذات بروله‌ناریا صنفی تمیل ایدن سوسیالیست حکومتک وظیفه‌سی در. اوزمان سه‌نیفایرک وظیفه‌سی؛ اقتصادی تشکیلات ساحه‌سنده اولاچقدر، یعنی سوسیالیست برجمیت تأسس ایتمی ایچون، استحصال و مبادله ایشلرک سوسیالیست اساسله کوره‌مکدن نظمی ایجاب ایدمکدر. بویخصوص ده‌نایزه قیود و قوف و صلاحیت صاحی شه‌سز سنیفایر اولمای ایجاب ایدر. بونلک ایچون سه‌نیفایرک شمیدن، سوسیالیست پارلیلمنلک نظارتق آئنده بویه نقل و طیفه‌لرینه حاضر لاملری لازمدر. بویایسه سه‌نیفایرک ایلکراجرت و یایش ساعتلی کی صرف اقتصادی رملسکی مسئله‌لره اوغراشقله آکفا ایتمه‌رک یعنی زامنده، استحصالک بوتون مه‌نایزه‌سی حقیقده معلومات ایدنه‌لری ایجاب ایدتدر. مثلا، استحصالات معدنی سه‌نیفایرک؛ فلان قاریقه‌یه، مواد ایدتدیه نلک، زردن وهانکی واسطه‌لره کلدیکینی، قاجمال اولدیغی، استحصال قوتلری، سیارشرکله مقدارلی مختلف محمللرده کی عمله اجر تلری ... الخ ... بیله‌لری بویخصوصه منتظم ایستانتیق‌لره مالک اولملاری ایجاب ایدر. بونلک ایچون سه‌نیفایرک مطالبیلردن بری ده سرمایه دار جمعی اچینده استحصالی قوتلرلر ایتمک اولمایدر. چونکه سوسیالیست انقلابدن سو کرا ایش باشه عمله کچه‌کی و دیگر جهندن اسکندن صناعی اجتماعی مؤسسه‌لری اداره ایدن مه‌نایسلرله، در کورنلرک و حتی بعضی اوسته باشیلرک انقلابی ازمک ایچون، ایلمک زمانلری تعطیل اشغال ایدمکچلری تجریرله نایب و محقق اولدی بی ایچون، سه‌نیفایرک بوسنایی اداره و تنظیم و تنسیق ایشلری ایچون حاضر لانش آداماری بولونماسی الزمدر. بویایسه آنچاق و آنچاق سه‌نیفایرک شمیدن، مسلکی دار و خوددین مفعنلردن بویکله‌رک عموم استحصالانه و عموم بروله‌ناریا صنفی علاقه‌دار ایدن بویکی تک‌نیک مسئله‌لرده اهمیت و برمه‌لرله قایلدر.

خلاصه، سوسیالیست فرقه‌سی و سه‌نیفایرک یکدیگرلی

تماماين ايکي قوتدر .. بوايکينسه ده عيني درجه ده لزوم واردر .. سه نديقيه لزوم واردر، چونکه سرمايه دار جهتي دوام اينديکيه، مملکت ممکن اولديني قادر آرز بر سقات ايجنده ياشاماسي لازمدر. سوسيالست فرقه سي ده لازمدر. چونکه بروه ناري صني بلکزر اسارت وسفاتي آزانق ايسته ميور. عيني زمانه اسارت وسفاتدن بوسوتون قورتولق ايسته ميور. بونک ايجون فرقه وسنديقار آل آله و برونک عيني مشترک نايه به دوغري يورومه ليدلر. سه نديقالک ناولديقي وسنديقاله فرقه آرمسده کي فرقي اوکره نديکن صوکر، سه نديقالرک ناصل وهانکي اساسلر اوزر بنه تشکيل ايديلاري لازم کلديکني آکلانام .

بوخصوصه مترق مملکتلر بروه ناري استک بوزلرجه سنلر سوردن تجريلي بزه رهبر اوله جقدر . حريدن اول و بين الملل عمله حرکتده سه نديقاله تشکيلاتي خصوصته ، باشلجه ايکي تامل واردي .

عمله سه نديقارلرني ۱ - (مسلک profession) استحصال شعبه سي - (industriel) اساسلر نه کوره تشکيل وتنظيم ايجک . بولردن برخيمي اصلاحاتي ويلاخني سوسيالستلر، ايکنجيمي ايسه حقيق ومارقيست سوسيالستلر طرفدن مدافعه ايديلکدهدر .

بروله ناري، صنف حالته تشکيل ايجمه ديکي ، نايه ومنفعللر نيک بلکتر صرغ، واضح رسورته آکلاناديقي زمانلر، ايشيجور . حيات شرطلر نيک اصلاحي ايجون اولواکچوگ غروبيلر حالته عبادله ايجشار واستحصاله ديکي زولرلر نه کور (مسلک سه نديقارلر)، حالته طولابلاشاردر . بواسه کوره ، مثلا (صنایع معدنيه ايشيجاري) بونک سه نديقا تشکيل ايجمه منلر ، بلکه آري آري ماکنه جيلر ، قازانجيلر ، ديم جيلر، دوکه جيلر، رساملر، آلکتريسيجیلر .. سه نديقارلر تشکيل ايجشارلردي . شو صورتله قالن صنایع معدنيه فابريقه سنده ايشيلر دن ديم جيلر ديم جيلر سه نديقاسنه، دوکه جيلر دوکه جيلر سه نديقاسنه؛

قازانجيلر قازانجيلر سه نديقاسنه .. منسوبدلر .. جالبوکه (صنایع سه نديقار syndicates d'industrie) بکديکريه يقين مسلکله آرياي، ياخورد عيني جسدن مؤسسه لره جالیشان بوتون ايشيجيلر عيني براداره آلتنده وعمومي بر تشکيلات قادروسي ايجنده برلشدر برلر ..

بواساس قبول ايديلنجه، موضوع بحث ايشيدکيمز فابريقاد جالیشان بوتون عمله، سورنئودوکن ايشيدن مهنده قادر ، سرانقوزيه داخل اولديقي حالده هپ (صنایع معدنيه علملر سي سه نديقاسي) داخل اولاجقادر .

بوايکي شکل سه نديقان هانکيسنک عملک منافعه موافق اولديقي آکلانادن اول شوني سويله لم که (مسلک سه نديقارلر)، بوتون مملکتلر نه کيندگه آلتندو بولرني صنایع سه نديقار نه ترک ايجکدهدر لک اچوق جنس سه نديقايه مالک اولان انکتره در . اوراده (۲۰۰) جنس سه نديقا موجوددر . (فرانسده (۶۰)، آلمانياده (۴۰) روسيه ده انقلابدن سوکرا (۲۳) سه نديقا موجوددر . کوچوک غروبيلرک، قوربوراسيونلرک دار، مساکي وعيني منفعللرني دکل ، بلکه بوتون بروه ناري صنفک ، استحصالاتک هيئت عموميه سنک عالمنافني نظرده آلاچاق اولورساق سه نديقارک عددني ممکن اولديقي قادر آزانامز ويلاه عليه (مسلک سه نديقارلر) برينه (صنایع سه نديقارلر) قوتنامز ايجاب ايده .

سرمايه دارلق ادارسي دوام ايجمکه ، (صنایع سه نديقارلر) بروه نايه ده جيق قوتلر ايده و .. حرکتلر نه ايشيجاره بونک منظم تامين ايجکدهدر . چونکه بوجنس سه نديقار بلکزر مسلک علملرني دکل، بلکه بر استحصال شعبه سنک بوتون ايشيجيلرني احتوا ايجکدهدر ، بوندن دولاتي درکه ، غرو و اعلا ننده ، اوشعبه صنایعه جالیشان بوتون عملني بردن تعطيل اشغال اينديرمک ، وبوسورته باطرونلره مطالبتي قبول اينديرمک داها قولاييدر .

مثلا بر منسوجات فابريقه سنه مختلف ايشارده ،

مسلکله ده جالیشان ايشيجيلرک ، ماکنه جيلرک ، دو قور جيلرک ، سرانقوزلرک هيني عيني بر (صنایع نسجيه علملر سي) سه نديقاسنه منسوب اولماچاق اولورسه ، او فابريقه عملسنک باطرونلره مشترک مطالبتي قبول اينديرمک ايجون مشترک بر غروبيلر باطاري ک مشکل اولور . چونکه اوراده جالیشان ايشيجيلر اون صنف سه نديقايه منسوبدلر . بونلرک بر آريابولونلر ده دحللر بر قرار بروه لري چوق مشکلدر . فقط اورادانصناه ديکي بوتون عمله ، وظيفه لري وسلککري نه اولورسه اولسون، هپ بر سه نديقايه منسوب ايسلر ، سه نديقا مرکز عموميه سنک بر قوازيه بر ديقه ايجنده بوتون فابريقاي، ياخورد فابريقارلر دورديرمق غايت قولاييدر .

عيني صورته ، بر مطبوعه جالیشان ايشيجيلر ، مرتبلر ، ماکنه جيلر ، مجلدلر ، ليئوغرافلر، هپ آري آري سه نديقار نه منسوب ايسلر او مطبوعه ايشيجيلرک ، مطبوعه جيلره مطالبلرني قبول اينديرمه لري غايت مشکل اولور . جالبوکه بوايشيجيلرک هيني بر (طباعت ايشيجيلر سه نديقاسي) نه داخل اولسالر ، متحد بر صورته حرکت ايده بيله جيلر وبوسورته ، باطرونلره قارشى داها بونوک بر موقبته عبادله ايده بيله جکلدر .

عکس ققدرده ، يقني مسلک سه نديقار نه داغيق و کوچوک غروبيلر حالته قالنده اصرا ايدجک اولورلره ، باطرونلر اولورلر ياري آري ازمکده کوچوک کچمک - جکلر .. ونه کيم اوله اولور . مترق مملکتلره ايشيجيلر صنایع سه نديقارلرني کوردکلري لزوم او احتياج نيجه سي تشکيل ايجشاردر . سرمايه دارلق دورينک اياک زمانلر نه صنایع او قادار انکشاف وماکنلر بونکني قادر ترقى وتکميل ايجش ده کادي، استحصالنده حاکم اولان داها زياده آل ايشي ايدى وبالخاصه سرمايه دارلر، بونکني کي منظم، متحد و متعرض تشکيلاتلره مالک دکليدلر . فقط ماکنلرک ترقيه سي، ال ايشار نيک بر سه قائم اولماسي وصنایع خارق العاده صورته

انکشافی نيجه سي باطرون و سرمايه دارلر کيندگه . بوتون قوتلر ن عمللره قارشى اولاري داها اساسي بر سورده نده صوتيق وبوتون هجوم وانرضارني قيرمق اوزده منظم و مرکزی تشکيلاتلر وجوده کيتيدلر . بوسورته محلي وسلکي بوتون عمله حرکتلرني ، غروبيلرني ک قولابلقه قيرمه موقق اولور بولردى . ايسته ايشيجيلر ، باطرونلرک بو عظيم مقاومتلر نه تصادق ايندکدن سوکرا درکه اولنره قارشى کوچوک وآري غروبيلر حالته موقبته مجادله ايجک امکانشلرني آکلانارک ، برلشمک و (صنایع سه نديقارلر)، هيئت نجايلر، و بين الملل تشکيل ايتديلر . بواحتياجي بونک ايسناسيول ايشيجيلر ده حسن ايجکده ولر ، چونکه اولنره کنيديلر نه قارشى تشکل و تعضى ايجش باطرون و سرمايه دارلرک مقاومت، هجوم وانرضارنه هرگون داها زياده لشن بر شدته معروض قالقدهدرلر .

بونک ايجوندرک مختلف تشکيلاتلره منسوب اولان ايشيجيلر ده بکديکريله آلاشمه و برلشمه که دوغرو قوتلر بر جريان موجوددر و بوتون بونلرک نيجه سي ، استاسولده موجود باشلجه عمله تشکيلاتلر نيک سرخصلر دن مرکب اولان و (بلاك قوتقارانس) دوغمنشدر . قيم خصوصه زده کوزيله جکي وجهله ، موجود تشکيلاتلرني اصلاح، اولمايان يرلده تشکيلاتلر وجوده کي تيرمک ونه نيست بوتون عمله تشکيلاتلرني برلشدره دک باطرونلره قارشى متحد بر عمله جه سي تشکيل اياک ايجون صرف مساعي ايجکدهدر .

بوتون عمله تشکيلاتلر نيک نقصانلرني ، احتياجلرني موضوع بحث اولديقي ، وبوتون ايشيجيلرک شورولانجه، حقيق دوست ودوشلارلرني آکلانمه و برلشمک احتياجي دويمه باشلا ديقارلر شو زمانده ، بزده ايزدن کلديکي قادر ، ايشيجي آرقاداشلر ني تيزي تيزور ايجک ، اولنره کيده جکلرني بوني ، و نايه ايزشدره جک واسطلرني .. تشکيلاتلرک استناد ايجمسي لازم کلن اساسلر کي - قيرمکي بر وظيفه بيلدک .

عملهك على مناسفې ايسټوركه آرتق بوسفر ، تشكيلاتك تملقري اوليه صاعلام اساسلار اوزر بيه قورلم كه اك اوقاق برصده دن متاز اولميسن والاشدنلى سرمايه دار هجوملر بيه موقتله قارشى قوبوليسين .
 آنحاق بوسورتبه ، ديكمر ملكلكرده اولدينى كي ، دوغربلنى تجر بلرله تايد ايتش على اساسلر اوزر بيه قورولان حقيقى (صنایع سندنقارلى) دركه بوكون قادر اولدينى كي برطاق متغیرست طفيلارك اللهه بروساعله نفع اولماياحه ، وزمان كودكه قوتدن دوشمه چك ، بالعكس كيه وكيبه قوت ومنات كسب ايدم چكدر . وايسته اوزماندر كه ايشجبلر ، نه قادر بولوك وبلكر بروت وقدرته مالك اولدقارنى آكلاباجقمر وشيمده يه قار بوقوتلرى بيهوده برامسراف ايتدك بيه پيشان اولاجقدر . (برك قوفه درانى) نى تشكيلى ايدن مرخصى آرقاداشلر بى البت بو جهنلرى اساسلى صوردهنده دوشونه چكدر ، بوتون مسئلهلرى على بى صوردهنده ويالكىز (برونلاردا بيا - ايشجى صنقى) لك مشترك عمومى

شمندوقرچيلر ، ترامواچيلر ، واپور عمله بى ، شوقورلر ، سوروجيلر ، آراباجيلر ، ده كىز عمله بى ، كومور عمله بى ، كوموروك حاللىرى ، قارنجيلر ، مانواجيلر ، قالاخچيلر ...

۲ - صنایع زراعيه و مراد غدايې ايشجبلرى سترىقاسى (اكلكچيلر ، منكرچيلر ، قصابلر ، دكر منچيلر ، حلواجيلر ، قونسر وچيلر ، ايسټابول بولوك شمرلر ده كي باغچانلر ، بالفچيلر ...

۳ - معرله عمده سترىقاسى (عموميتله معدن اوچاققارنده جايشان عمله ، آيازما ، قره ، قاج ، زوتولداق ، باليه قره ايدن سلطان جابرى اوچاققارنده ، مملعه لده جايشانلر ...

۴ - طوبرانه وارمانه عمده سترىقاسى (بالعموم زراعت عمله بى ، ايرغادلر ، آتسچيلر ، كودمكچيلر ، اودون يازچيلر ، اوزمان بكچيلرى ، باموق ، بلاموك ، زرين ، صوصام ، آقون ، منجى ايشارنده جايشانلر ، جوانلر ، صيفر تاجلر ...

۵ - صنایع معرنيه عمده سترىقاسى (عموميتله معدنيات فابريكالرنده جايشانلر : آتسچيلر ، دوگه چيلر ، لهمجيلر ، رساملر ، ماكينيسلر ، الكتريكچيلر ، آتوبه چيلر ، طوبرناچيلر ، دميرچيلر ، موتورچيلر ...

۶ - انشآت عمده سترىقاسى (دولكلر ، طاسچيلر ، ديوارچيلر ، مرانورلر ، طوغه چيلر ، كره ميدچيلر ، طاش وكرچ اوچاققارنده جايشانلر ...

۷ - صنایع نسبي عمده سترىقاسى (بالعموم منسوجات فابريكالرنده جايشانلر ، خلى ايشجبلرى ، دوغوماچيلر ، يازارلر ، ايلك و ايليك دارالصناعه لرنده جايشانلر ...

۸ - درى صنایع ايشجبلرى (عموميتله درى ايشارنده جايشانلر ، قوندره چيلر ، دياغلر ، صراجلر ، لكچي ، منچيلر ...

۹ - نرونه عمده سترىقاسى (درى توتون ايشجبلرى ...

۱۰ - صنایع خشيبه وويليه عمده سترىقاسى (عموميتله موويله دارالصناعه لرنده جايشانلر ، صانديقچيلر ، صابون ، عطريات ، كبريت ، مواد مشعله و ايتدجباريه دارالصناعه لرى ايشجبلرى ...

۱۱ - صنایع كيبويه عمده سترىقاسى (صابون ، عطريات ، كبريت ، مواد مشعله و ايتدجباريه دارالصناعه لرى ايشجبلرى ...

خدمات عموميه ايشجبلرى و سترىقاسى (حو ، غاز تنظيمات ، اطفايه ايشارنده جايشانلر ، برلر ، غاز - صونلر ، آتسچيلر ، قوندره بواجيلرى ، فن قايچيلرى ، قولاجيلر ...

۱۳ - ديكچيه عمده سترىقاسى (ارك و قاربن ترزخانه لرى ، ايج ماشينخانه لرى ايشجبلرى ، فسيجر و شافچاچيلر ...

۱۴ - خدمات ميم عمده سترىقاسى (خدمه ، خادمه لرى ...

۱۵ - غلبارت ايشجبلرى و سترىقاسى (پوسته ، تلغراف و تلفون ايشجبلرى ...

۱۶ - معارف عموميه ايشجبلرى و سترىقاسى (عموميتله معلملر ، مکتبلر ده كي مستخدملر ، بره بازارلر ، عمومى كنجخانه مستخدملرى ...

۱۷ - صنایع نفيسه ايشجبلرى سترىقاسى (آقورلر ، موسيقيشناسلر ، ده قورچيلر ، تيارو سيرك ، سينه مامستخلملرى ...

۱۸ - طباحت ايشجبلرى سترىقاسى (مرئيلر ، مجلدلر ، ماكه چيلر ، موزعار ، منچلر ، مصححلر ، كنجخانه لرنده ، غزته و مطعه لرنده اجرتله جايشانلر ...

۱۹ - درواز رسيه مأمورلرى سترىقاسى

۲۰ - نمازقار سترىقاسى (نماز لرنده ، دكانلر ، باقارنده ، يازخانه لرنده اجرتله جايشان بوتون ايشجبلر ...

ايشه ، بزده ، ملكلكرده عمله تشكيلاتلرى اصلاح ايدمركن ديكمر ملكلكرده برونلار بيه طرفدن قبول ايديان عرض ايتديكمز اساسلرى نظر اعتباره آمازمز لارمدر . بيلوروكه ، قوزا بده صايد بيمز سندنقارندن برقسنى يقين بر زمانده تشكيلى ايتك قابل اولماياچقدر . ويته بيلوروكه ، بعض ايشجبلر حقيقه ايشله يي ، برونلار بيه وضعيتنده اولدقارلى حالده (مثلا معلملر ، كوچوك مأمورلر ، كوچوك مهندسلر ، خسته باقچيلرى ، اجراجيلر ، كه هم برقسى] برطاق عمنوى خرافلر لك تحت تايدنه كنديلرى بو زوا سفندن صايمقدردلر . بزبوك ايجون هيج غريمه بزوانلر ، بالذات كندى تجر بلرله حقيقى آكلاباجقمر ، و ايركچي ،

سفر بحث ايدم چك . صدرالدين جهول

تورکياک اقتصادى واجتماعى وضعيتى

اقتصادى

اوزون سئەردىن بىر تورکياک دائىمى حرب خالده بولۇنماي واوى بوتون جهانى آلت اوست ايدن عمومى حربك تعقيب ايجەسى دىگر قىلمائەدە نەپات نەسى برىصلىق تاسىس ايدىلىكى خالده تورکياک هنوز بوقالى مچادلهدن قورتولمامسى ذاتاوضعتى بک اى اولمايان ققىر خالقم مەبش شىرطلىرى ئىحمل ايدىلر برحاله كىتىمىش وحربك بوتون جهانده توليد ايدىلىكى خىراى وقئالقرالطبع ملىكىتمىزدە داها قىجىع جىسامتلر آلمىشدر .

تېبىت ايدىلەدىكى ايجىن رقم سويلەمەمگە برار دى بە بيليرزكە حرب تورکياک تروت مليەسىنى هان ناما عمو ايتىشدر . تورکياک حرب عمومى نەپاتنە قدر اولان ديون عمومىسى - مئارەكەدن سوكرآ كى خارج - ۵۰۰ ميليون لىرايە بالغ اولقىشدر . بوكا ۱۱۰ ميليون لىرايىق داخلى استقرار وحكومتك حرب زمانىدە بدلتى تادىە ايتىكىسىزىن خالقدن آلدېنى ايشاوامواك وسطى قىمتىدە علاوه ايدىرسەك ۵۰۰ ميليون لىرايى بولور ، كە واردات دولت هان هان بونلك فالقىلرنى يىلە تادىەمە كافي كلز .

حربك قواى استحصالە اوزرىدەكى ئىخچىرانى بوليرى اوزرىنەك درجەدە قورقونچدر : حرب عمومىدە - مئارەكەدن سوكرە كيلر خارج - تحت سلاحه آلتان ۳ ميليون عىسكرك ۱۸۰۰۰۰۰ سى ، يەنى % ۶۰ حرب ، خستىلق و آچىلقدن تولىش و هيج اولمازسە % ۱۵ سى استحصال و تېرىمىدە بر قىمتلىرى اولمايحق و جىلە سقظ و معلول قالىشدر . بوصورئەدا استحصالده بولە يىلەك اولانلر كىدە نلك آلتىق % ۲۵ نە منحصراً قايور . حرب قواى استحصالە يى عمو واقىسى يالكر سلاح آلتىدە بولونانلرە انحصار ائمز . كرىدە قالانلرە آچىق ، خستىلق ، درىن سقالت و بوروزو آزينك قىصدا اولانلر دىنى منافر تىلر

بوشراىط آلتىدە طىبىك مەهم استحصال ، محصولات ذراعى مەدەش برتزلە اوغراىمش و حيويات القان حربىندن اولكى استحصالاتك تقريباً ئم يە دوشمىشدر . آتيدەكى رىقار بولوايدە واضح برىفكر و برىمكەدە دلر .

آبدىن ولايىق بالاموط استحصالاتى [*]

سە	قطار
۱۳۲۸	۱ ۰۵۳ ۰۰۰
۱۳۲۹	۱ ۱۰۰ ۰۰۰
۱۳۳۰	۳۰۰ ۰۰۰
۱۳۳۱	۷۰ ۰۰۰
۱۳۳۲	۷۰ ۰۰۰

۱۳۳۴ سەنئەدە طوبالانلر غىصول ۷۰۰۰۰ قطاردەندە دوندر . يونان اشالى بوساجدە داها غىيىع بر وضعت احداث ايتىش وقدم ايدىن دوت سە طرقتە (۹۲۱۸۷) لىراكار نامىن ايدىن (تورکيا بالاموط جىليرى آونېئىشترىكى) بوسە (۵۱،۰۹۵) لىرا خىزردە معروض قالىشدر .

حربدن اول ازىردىن ايشلىمىش وابىلشەمش اولارق (۱۸-۲۵) ميليون كيلو آراسىدە ميان كوئى (۱۰-۱۵) ميليون قئارده ميسان كوئى بالى اخراج اولتوردى .

ألزده موجود رىقلر بوشبەدە بىك بويوك برتزل اخراجى بوسا ، مليە استحصالى كوستمكەدەدر .

مىلان كوئى	مىلان بالى	سە
۶۵۴،۰۰۰	۷۴۴،۰۰۰	۱۳۳۵
۷۶۰،۰۰۰	۳۲۲،۰۰۰	۱۳۳۶
۸۹۸،۰۰۰	۴۷،۰۰۰	۱۳۳۷

(۱۱۰) قىە كوك بر قطار بال) [**]

ازمىر زىتون ياغى استحصالاتى [***]

۱۹۲۰	(۳۹،۰۰۰،۰۰۰)
۱۹۲۱	(۸۱،۹۰۰،۰۰۰)

[*] تورکيا اقتصاد مجموعه‌سى ساي ۶ ص ۱۶۲
 [**] تورکيا اقتصاد مجموعه‌سى ساي ۴
 [***] تورکيا اقتصاد مجموعه‌سى ساي ۳ ص ۲۵

كندا ازىمىردە ۱۹۲۰ سەسى اون ميلون كيلو رادە سەندە توتون استحصال ايدىلىكى ۱۹۲۱ دە (۷،۵) ميليونە تزل ايتىشدر عموم تورکيا استحصالاتى (۱۰-۱۵) ميليون كيلو ئىنچىن ايدىلىكىدەركە حال ساقىنە نظراً ئم در . بوقىصاقى استحصالك دىگر برىنجىسى دە هان منحصراً ذراعى برىملىك اولان تورکياک واسع مقبلسدە حيويات ادخالانى باينە مچىبور قالمو . بوصورئەك غىرب قايتا ئىزىمە بويوك ويكى بر استىمار ساحەسى داها حاضرلاش اولمايدىر . ۹۱۹ سەنئەدە استابولە وقوعولان ادخالانك % ۶۰ نى تشكيل ايدىن (۶۴،۳۳۱،۰۰۰) لىراىك (۹،۶۵۰،۰۰۰) لىراسى حيويات اشغال ايدىركى بومقدار ۹۲۰ سەنئەدە ۲۶،۸۶۶،۰۰۰ لىرايە قادر بولكىلىشدر .

تورکيا استحصال ماكنە سىنك نە مەدەش بر خىرايە اوغرايدىنى داها بارز بر صورئەدە كورمك ايجىن ۹۱۹ و ۹۲۰ سەنئەردىكى استابول اخراجات رىقلرى دە بر كوزدن كىچىرە ليدر :

رى ملىردن اخراج	ادخالان اخراج	بىكرە اخراج	سە
۲۲۴۳۳۰۵	۱۵۰۹۵۳۶۶	۳۸۴۲۶۶۷۱	۱۹
۲۲۵۷۶۰۱۰	۴۵۰۴۹۸۷۲	۴۷۶۶۵۸۸۲	۲۰

بورقلىرە نظراً حقيقى اخراجات ۲۲،۵ ميليونى ئجاوز ايتەمش ۹۱۹ سەنئەدە عموم ادخالانك تقريباً دوتبە برىنى تشكيل ايدىركى بومقدار ۹۲۰ سەنئەدە عموم ادخالانك آلتىق بىدى مچىقدە برىنى دولدرە بىلىمىشدر .

سوك مىل جىربىلر ، حمايە كرك رسىنى تطبق ايدىن آنادولوى ، تورکياک بوجويات آلتىزىنى قرەد كىز سول ورمكە اجبار ايجىسى بوخراىشك بو كونسى درجەسى حقتە برىفكر و برىمكە كايدير .

حربك صور ناختمە ايرىمىنى متاعب باشلان ايدخالات كىدىنكە بولكىلىشدر .

ديون عمومىه ادارە سىنك اشرا ايدىلىكى بر ايتىستىدن چىقاريلان ۱۹۱۹ . ۹۲۰ سەنئەرى استابول تىجارت پىلانچوسى شۇدۇر :

ملي اقتصاد

تشكيل اېښه مشل درى. اودار قديمه ده كي بوبوك امپراطور لفر، حتى روما امپراطور لوى بيله متعدد شهر لك برآزايه گه مسند حاصل اولش واسع جمعيت لر وياخود بر جوق شهر لرى برادر آه البته مطولايان ديگه ته نور لكردن عبارت ايدلر. قرون وسطى ده دخي هان حال عيني ايدى. قرون وسطى نك نهايت لر نه تأسيس اېنگه باشلايان ملي دولتلر ك ظهورى ايله برار اقتصاد ملي ده وغمه به باشلا مشدر. اقتصاد ملي ديتلديكي زمان ايشته بومعظم عضولر ك اقتصادى آكاشلاما ليدر. [۳]

اقتصاد ملي مفهومى حقيبه قدر ايتش اولق ايجون ملي اقتصاد ايله اقتصاد عمومى يي (economie publique) يكدىكر كدن تفريق اېنگ ايجاب ايدر. عمومى اقتصاد موضوعى، كرك نفوس كرك اراضى اعتبار ايله اقسام سارزه ملي به نسياسه ونده سار رابطه لر له حقيقى بر طرزه مربوط بولتايان و بوقسم لر له نام روحنت حصوله كشيرو مين ناقص دولتلر ك اقتصادى تشكيل ايتديكي حالده اقتصاد ملي نام بر ملك، يعنى نفوس و سومت اراضى يي، مؤسسات سياسى يي مدينت و تروپايه حاز استقلال بر دولتلر ك اقتصادى تديق ايدر. تعبير آخر له، ملي اقتصاد ايتجق بر عضو مكممل ماهيتى ا ككتاب ايدم بلمش اولان ملتلر ك اقتصادى دىكدر. ملنلرى بر عضو مستقل اولر ق قبول ايدن نظريه اوزر نه بدورجه اصرار اجه مز قلاسيق اقتصاد ك خارجده قالان هان تكميل سار اقتصادى سيستم لرك استاد ايتديكي ا ك مهم اساسى بو نظريه تشكيلى اېښته بنا ددر. قلاسيق اقتصاد ك روحنى تشكيل ايدن فرديچك، قوزمو بولتلك و مطلقى تخريب ايدن، بو فكر لرك دوغرى

اولد قورنى ميدانه قويا نه يته بو نظريه در. اولافر دىلكي نظر اعتباره آله م:

عضوى دولتر ده فرد على المعاده بر جيره دن عبارتدر. بر دولت اجزاسنى تشكيل ايدن فرد لر اؤسنده، زمان وسير تكامل ك غير شعورى بر طرزه وجوده كشيديكي ميخاييكي وعضوى بر نسا ند موجود بولمديغدن فرد ك اقتصادى حياى منسوب اولدينى جسم اجناعتى نك عمومى حيا ته تايددر. بر جميته دولت ك موفق، دعاغك وجوده نسبتله حاز اولدينى موقه مشابه اوليشته نظر آ دولت، ملك م مؤسس منافعى يالكنز حماه اېنگه قاييوب بومنا فى خلق و مطلوب سياست اجناعتى به كوره اداره وظيفه سيله ده مكلف بولمى عيني نظريه نك ضرورى بر نتيجه سيدر. بنا عليه، اقتصادى ساحه ده دولت ك واصل اولق ايشته ديكي غايه ي تايمينه خاتم هر نوع فعاليت، وظائف اصليه دولدن معدوددر. مثلا، كرك رسومى وضع اېنگ، عمه قانونلرى بايق، مستحصللردن بر قسمى نقدى معاونت لر له حماه اېنگ اقسام تروپه اجراه تاثير مقصديه مترق وركولر تأسيس اېنگ، اجناعتى الحانك سوقيه بونكاليغدن بر قسم خلقى معاف طومنى وحق استهلاك مليه ي اداره و تنظيم اېنگ... الخ كى حر كات، قلاسيق اقتصاد ك فرد چيلر ك خلافت اولر ق دولت ك مشروع وظائفى ميا نه ادخال ايدن مشدر. كوردلور ك، دولت مفهومى بيله آكلايان بر سيستم ده فرد ك موقى هيجه معادلدر. يته بو نظريه ايجابانندن اولر ق هر مات، كرك اجزاي متشكك نك، كرك معسر لردن تروپه ايتديكي سير تكامل ك خصوصيت لر به بنا سار ملنلردن تمايله فرق على ايدلير.

بوبوك مفكوره

بز بوبوك مفكوره به بر جمله دو وار مق ايشته بورز. چاليشان انسانلر ك اضطرابى و بشريته نور و برهن كنيش روح لرك هر من ك غايبته ايمانلرى، بز قوت و بريور. كنج... بز اتلامق و بر آتلايشده اسيل مفكوره به قاوشوق ايجون چيرينيدور. كوكلز او قار ازمير وايسته كز او قار صيچاق و صمبى دور. « بودا نك بوبوك حقيقى او كا نه درين اربان و سكيته و زردى ايه بزده « بوبوك مفكوره»، كنيش، كنيش اربان، بر سو كى، بر اميد قايناعى اوليور. « بوبوك مفكوره بوبوكى انسانلر ك له جك نسللر ك يته بوبوك زل طبيعت، بوبوك، بوبرل، بو كز اورتا. سنده باشابه جقلى، قارداشك، ايلكك، كوز، لكلك دنيا يي در. او دنيا ده، كتون بدىخت انسانلر آللر نه تر، بركون كله جك دنيله نه جكر باشلرينك اوزر نه حر بئك، باكلك و سكونك بوموشاق ايشقى بيلد زربه او به جقلا

اودنبا ده كه «طوب» «صبا ن» و «يكن» «دوست» لغه دونه جك... بوبوك مفكوره يي درين بر هيجانه دو بار كى انسان ايجندن، ديور ك: اوند ده دها كنيش افكر ايجون اولمسين؛ مضطرب انسانيت بكون قوشدينى اقدردن ايلريلر، جوق دها ايلريلر كيد چك در... اوخ، بكا بوبوك روح لر له برابر بوسرين ايميدى، روح لرك و ايلكك دوغرو ملك و بالخاصه قارداشلك بيلد زربه دوغرو او جوشى و بريور.

«... فيلسوف، قريق تا بك خرابه سته چيندى. عبرتله اوزانلر بايقور: حر كة كلن روحك فعاليتى عوام ايديله مز...» لى نهاد -

انسانيت كنيش كوده سنك كوردوشده بليسز قبلد انش لر به و كشافته باقوده آلدانانلر بيلمه بوبرل كه بوكنيش كوده نك بو قاريسنده، زرو سنده نه قوتى روزكارلر اسينور.. بيلمه بوبرل كه، بو عادنا، كو لاردن كنىش كى سحرلى روز كار، عصر ك سقيم استقامتنى ده كشيديور، بيلمه بوبرل كه انسانيت كنيش كوده سنك كشافته بوغولوب قالان اضطراب نك كزلى قريادر لى ايشته بوبوك كلكلر ده، بوكنيش كلكلر ده بونون مصوميت، بونون حزينه ايله بور. اميد قوتور تولوشى بلكه بور! كنج! بوبوك كلكلر ده دولاشان بوبوك روح لردن كه، بونون انسانلر ك « تر » دوكن و ساده ياشايان انسانلر ك قارداش اوليلر.

اولر ك اضطرابنده حقيقت و سسز كوز باشلر نه دوغرو ملك، ايلكك، قرتك ديا سنى كوردلير.. اوت اولر، يالكنز اولر ك كنج.. ايشته مثلا «تولستوى» ايشته «بهنون».. «ميكل ائجالو»... ايشته «دوستوويه و سكى»...

جمعيت اسكى و بشرك طبيسته كوك حالىق ايشته ن، ياكش، خود بين قانله بولامش بونون «عتمه» سى بيقلوب كيديور. اسكى جمعيت چوكون سوندن دوغان كورولتوي «انسانيت» مفكوره سيله و خلاق صمبى روحيله ياشايانلر، كوزلى ايلر ده، يكي فرك ايلك ايشق لر نه باقار كى، ساكن ديگه بوبرل! ين «خلق» ديديكمز انسانلرى؛ بوبوك، جوق بوبوك نئالى بره عيسا» به بكنزه تبورم. بوبوك نئالى «عيسا»

ایله آصیل و عیسا و آراندمه کی آیریش و کنیش شعورل و کوکل و فرقی در .

فقط دیگر طرفدن بکزه دیش او قادارده حقیقی در ، چونکه : شمده بی قادار «خاق» دنیلهن انسان کنله سی ، چالیشانه ، قان و تر اچینه دالمنه صاف و سبیط حیانه د قانستار ایمانه قارشی بر آزلنک ، أفلیتک دانای قربانی اولدی : و سولک حریرله «بو بولک عیسا» حقیقتاً «صلیب» گهریلدی . آلردن و آیاقلردن قائلر آدی .

طوبراقلر بومصوم قانری ایچدی . فقط بو قائلر ، بره بیکی بردنیلک باشلانغیچ یازیورد . اودنیاه که اوراده . «قان» و «قارا» ، «نور» و «آبیلیک» اولاجق . . .

سه و گیلی کنج ، بک آرکن ، ۳۳ اوتوز اوچ باشنده اولش [ژان - مادی کویبو guyan] نك بو کنج فیلسوفک ، بو آبیلیک سه و نه انسانیتی مفکوره کنجک ، آق دکزک مانی ، درین سورینه باقان «مانو» نك یشیل بر یابانجه ساده ، سرمر مزار طاشی واردد . بو بیاض مرمرک اوزرینه او بولان کنه بیهی اوقویان اینانیرک :

... انسانلرک حیانتده صمیمی و حقیقی رأمل اولان ، حقیقتاً یاشایان بر شی اولیه چکدر . زمان کچه چک ، قطعه انسانلر برکن ، او چوب کیندی بیطن ایشدکری امللرینک ، نیلرینک تکرار دوغدی بی و حقیقه قلب اولدی بی کوره . چکدر لرد ! بز ، آبیلیک ، دوغوروله ، یعنی توره اینایور و ایسته بورساق ، داها متکامل شیر دوشو نیورساق بو آصیل تاملیمزله بزدن سوکره چکله ک نسلری ده ایسته . دیکمز و دویدو غمز اونورلی افقه کتور دیورسوزده دیکدر .

بوش ، تطبیق قابل اولما یچق ، دیبه دوشو ندیکمز یچه بوکسک ، صمیمی نیلترم ، آرزولرمز وارد . بونلر ، عادتا ، دکز دالغهرینه بکزمدرلر .

اوله دالغهرلرک بز قادار کلدن سوکره ، بزندنه آیدیلرله کیده چکدر برایشه برایشه ؛ طوبلانه طوبلانه ، بر کون دنیایی ده صاره سرچکدر ! پاک «کویبو» اینا- نیورک : کنده سنک آک نبز ، آک صمیمی شیئی اونی اولدکن سوکرده یاشاد اچندر . خویلیارمدن هیچ بریسی ، دیبور ، بلکه یوق اولما یچق . دیکر لری بوخویلیاری آلاچقلر ، یگدن نخیل ایدم چکدر برکون کله چک ، اونرا کال ایدیه چکدر و یاشامه لایق اولما چکدر . مرمرک اوزرینه چیزیلن سطرلر شو یله بییور :

« اولش دالغهرلرک قدرتی سابه سنده ، دکز کنیش قوملغی ، ساحنی دوزله ندی : و قییلد ایندی کنیش یاشاغی میدانه چیقاردی . »

آوت ، یاشامق آبیلیک و نوره قوشمق ، قاووشمق آرزوسی کوکر مزده دکزک اودالغهرینه بکزه بورلرک ، بز کنیش وحدود سره انسانیت افته قادار کتوره چکدر .

« بو بولک مفکوره » بر « آله و کی غدا سنی و حورون و یاشایان حقیقتدن ایلیور ، بو بولک مفکوره سحرلی بر روزگارک بز آتلامق و « بعضاً بوزسنی بر سولو فده آتلامق » جسارت و احتیاجی و بریور .

چونکه آسکی بر چین مفکهرینک دیدی کی بشر ، « عبتک انسانلری کاشانک براوچندن ابر اوچنه قادار باغلا یاجی » آنلری صوصادی :

کوچوک جالیچه : ۲۶ نوز ۱۲۲ شرتک غزیه

علاوه :

آدینلک کن صایسته د « بشرلر » اسمند کی یازیده فیلسوف guyan اسمی یا کلس اوله رق gujou شکنده دیرلشدر .

بوتون دنیا امکھی کنجهر هفته سی و یارای

هرسه ایلوک ایلک بازاری ، بوتون دنیا بروله ناربا کنجکلنک بازاری اولاق طایلیمده در بونی تعقیب ایدن هفته ایسه سوسالیست کنجهرک « فعالیت هفته سی » در . سوک کان سوسالیست غزیه لری « دین الملل کنجهر کونی » نك ۳ ایلوله اجرا ایدله چکنی و فعالیت هفته . سنکد . ۲۸ آغستوسدن اعتباراً باشلا یاجنی یازیوردلر . بو ، بین الملل کنجهر کونی ، ایلک دفعه ، ۱۹۱۵ ده تسعید ایدیلشدی . اوزمان ، انسانلر انسانلقرلردن چیقمش ، وحشی جنوارلر کی بر برلری قاده شلری ، همجسیرلی بوغازلامه قوشوبوردلری ، تاقلر ، زهرلی غارلر آرمنده نوبور ، با جالیوردی .

اوزمان ، کنج اختیار ، ازک قاین ، هرکس ، فقط یا لکن زکینلر و حاکم ده کیل- سوردلرله مزجه لره سوق ایدیلوردلری .

کولبرده ، قصه لرده بیراقیلان خسته چوقلر ، علیل اختیارلر آج ، سوسز قالدیلر ، ایشی یاورولری اک کوچوک برعوانندن بیه اوزاق طوتولدی ؛ زتکینلر ، چه لرده کی شهیدلرک کسه لرندن جالده قلری پارلره ایشی قاین و قیزلری قوللاندیلر ...

ایشی ، عسکر اولیور ، اسیر قالیور ، اوتوز سکزک و قرق ایکلیک هدف پاییلور ؛ بر گله ایله ، قتل هام ایدیلوردی .

زتکینلر ؛ دالقا و قور ؛ میلیور تلو یور ، سرمایه دارلر قلمله رساین ایلیور ، سرایلرده ، کاشانه لرد ، یاشاوردیلر ... بوسراده ؛ ایشی صفتک اک بو بولک غایبی اولان

« بین المللیت » هوسی تکرار آتشلندی . بوتون دنیا ایشیجیرلی عین ذوقلره برلشدیرن پاراملرک اذنی حس ایدیلدی . اونوتولان آنته ناسیونالیزمی ، تکرار یاشامق غایبیه کنجکلر ایچون ، ایکنجی بر (۱ مایس) تعیین ایدلشی اوکونده هر-سه ایلولک ایلک بازاری تسعید اولوتماسی قرالاشدیریلدی .

ایشته ؛ بوسنه ؛ ایلولک ۳ نخجی کونی سکزنجی بین الملل کنجهر کونی اولاجق و بوتون دنیا ایشی کنجکلکی ، غصب ایدیلان حقلری آتی ایچین طوبلانا چق و هافیرا چقدر .

کنجکلکمز ؛ بیکری سکز آغستوسدن اعتباراً ، کنج ایشیجیری صنایع جیمتره ، برلکدر ، قلوبله جله چالیشالی و منور کنجهری ده کیندیله برلکده حرکت دعوت اجلی درلر . تا که کنجکلک ، بالخاصه ایشی کنجکلکی ده ، بروله ناربا حرکتلرند داتما بو بوکلره برابر اولسون . . .

استابول - ۲۶ نوز ۱۹۲۲

بوتون دنیا شاعر لینه

کنج شاهرار ، « سودا » دن حالا بیقمدانک ، حالا دودا عکده عشق ، بوسه ، قاین ، بوچیلانیقلردن چک قلمکی سنده جاقیرر عمله آلی .

شاقلار کن بر یانده اولوم قیریاچی ، سنک ترمک بیسه ک ، نه آچی ! اوترنکک : خسته ، شعورسز .. اوترنکک : بولایق ، نورسز .. اوله صزلا نیورک ایچمی ، نیکسنه کلور اوقوزکن سزی .

« عشق » ی برافسه کنی آ کیچ قلملر ! یاشادیمز شوناریخی دملر روحکزه آتش ، هیجان ویرسه ! قلملرکیزه بر آز جان ویرسه !

سودا ، قاین ، بوسه ... بر کونلک حسلر ! یوردک افنده کی قارا آق سسلر داغلیسین ، سوکره سز یازک ، حایقیرک ! قلمکیزی ، « عشق ، عشق » دی به قیرک !

***

کنگره کوئی

دیشمارده بویوک برقیضاره وار ... بییلان کهنه و معصر دیده اما جلیزی، افغان بوقوس دو ما نلری کورمه مراهده بدمه بیژا، طر افزده کی بو معصری هیجان زده مراهده دارا اولنی مجبور بندیز. ۲۸ آگستوس - ۳ ایلول، بو یونون دنیا کنگرلریک فعالیت وایشن هغه سیدر .. تورک کنگرلک، بو هغه ایچین بیلمه که مایل یاید ؟

یکین سه یینه بو سوزلرده بوکونی تسعید ایدمه کن کلجک سته لک دها قیضل اولانی نئی ایتمهم . بو نئی حصول بولمیه . اوقده بیلیبورم . فان وایزوت فوکان بو آسیده لرده بویله کونلردکه ، دار و معدود ایت جنرلری فیرده ییزه قارده شلک وانسانیت فکدرلی نقین ایدر . کنگرلریز یکی برورد کورده کیکی عیبا آکلر بورلی؟ بو دورک ضروری ایجابانه اونی ایچون حاضرانلری واری ؟ یونون بولردن خیر سوز .. قسط شون دوشونک مجبور بندیز که عمومی قارده شلک و مشرق یاشماق آزاری هر مرده باش کور سیرور .

یونی موده لیلن ایشیلر ، کوزیزده کی قارا برده لری ایدیلانه چی قدر تونلرد .. یک شایونک سوخیل اوفولتیری صافیر فولافلریز ایچاق قدر کور وواضه کور .

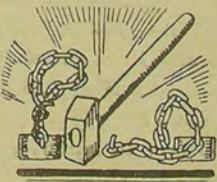
حالا کوزلریز قایق و فولافلریز قیطاق خصوصده تعید ایدمجه کی بز ؟

تورکیا کنگرلی ... فولاعکیزی حقن کلن قارده ش سنه وریکز . یکی یاشاییشک یونون ایشیلک دنیا سنده نلر کیزمه کیکی دوشونکیز . ارق طایفه، اولنک سزه ویرمه کی حقیق فورولوش و سیریتی به برآن اول ایریشمه ک یاشیتکیز ! ایچر و شومو کونگیلک نسیب ایدنی کنگرلر کونی، صعیب دویو و مشرق حسلریک نظر ایشیلر بر کوردر .. بوکون یونون دوتیا کنگرلیک قلری عینی مشرق بوکلک حیلره جازیدار .. بوکون منور کنگرلک ، ایچی کنگرلکی طایبای وانی قارده ش بیلمسی کونیدر ..

کنگرل کونک قایقن بر آئیده فورولوش بولرته تیدلی نئی ایدمکن ، یونون برایشی کنگرلکله برابر تورکیا کنگرلی ایچینه خورکار وها کار اولنی دیلدم .

آگستوس ۱۹۲۲

مصرع رحمت

دانشی مشوره :

ایشی تشکیلاتلری توحید قوفه رانیسی

آیدناک بو یونون اولکی سایی سنده استانبولده کی ممله تشکیلاتلر سده سولک زمانلارده ، کورون اغلال اماره لرلی ، موجود اکه مهم ایچی جینلریک بو کوکی حانی تصور ایتک سورتیه، لارلار منزه مرض اعتدک .

یونون دیکر مملکتلرده ایضه ایشیلرک ایشیلرک کاشی، الاله ویرمه ک اکه مکمل مجاهده اسولرله سوق واداره اولنان متعذر چیبه تشکیلاتلریکری زمانده ، تورکیا ایشیلریک باله کس هنوز ایدناک ماش برطوط مورچن حالنده اولان قدر است تشکیلاتلری داخلی زقایتلر ، شخصی فوغارله ، فاشه قایم ایدمه سیک برر پویش و تولو قادوره چوریمه لرلی نه قدر اعلانه حق حوزین برمنظره دور ! بو داه فانی یوزدن ممله صفتله نه شیخ برافته مروض بولندیقی تقدیر ایندن « تورکیا شیمی رنگلی » مرکز هم ریسی نموز ایدناک سنده ، استانبولده موجود تشکیلات ایچی جمعیت و فو قارینه تحریراً مراجعت ایدمکن بو خوخ وضیتک اکر کنه کینک اوزره ، جهل سده اشتراکیه اکه عهده ایدیلرک بر فو قارنده ممله مدافعه چه سته ک توحیدی چار مزلک تدقیق ایدله سنی تکلیف ایتدی .

آیدیمز خیرله کورده بو تکلیف ، ممله صیات جمعی اله تورکیا سوسیالیست فرقه سندن مهادا کوچوک بویوک دیکر تشکیلاتلر طرفندن حرارته قول ایدلش و استانبول ایچی تشکیلاتلری توحید ، قوفه رانیسی ایلک جلسسه ۲۱ نموز تاریخده باب عالی جاده سنده تورکیا ایچی درنگی مرکز همومیسنده عقد ایلهدمدر .

قوفه رانیسی مذاکرته روسیا اشترک ایدن جمعیلک باشلیجه لرلی شولردر : همنال صرتلری ، تامه لسی ، دکور ایشیلری ، صرافتوزر جینلری ، مستقل سوسیالیست ، ارقی سوسیال دهموقرات پارلری ، بین المللی ایچی اتحادی ، الخ ...

مذاکرات یک صعیب بر طرزده جریان ایش و ایچا طهره اشتراک ایدن جمعیلک اتحادی حائر مخلصه و ممله ک مقدس حقاری متحداً مدافعه ایتک ایچون جدا آکلا شتیق ویرلشک اینه شکاری بیانات و حرکتلریله کور ستماردر .

قوفه رانیسی روزنامه سنده مدرج مودا کله کره سی ، تعاتب اولک اجتماعه بیتیتمدر . اوتوقان وایضاح ایدیلن راپورلردن مملکتک اجنهی وصادی وضیتیه و یونون زیدیه بر زماندنبری مشاهده ایدیلن ایشیلر جیلمر همونک بزده آلدنی شکلره وونلک قارشی سنده مشرقاً اتحادی ایجاب ایدن تدبیرله عالم اولارلر تشکیلاتلرک فعالیتلری علمی اساسلر اوزرینه استناد ایشیرمه ک باشلادلری کور ستمک اعتبارله قید ایدلکه دگر .

راپورلر سایی سنده فعالیت میدانی آیدیلانه قدرن سورکارا مشرقاً چاییشق ، ممله حرکتلری برلشدرمک لوزی خلیه آکلا شیلرک بنددن . هر صخره یوکار برله یک شکل اوزرنده منافاتده بولوشلر ؛ و ممالک اناسف بو خصوصده اکه توانق صورت حلدن ، مستقل سوسیالیست فرقه سی و سیمزلی جمعی مخر صخره لریک کاشن اجنادلری دولاییشیله ، اوزاق کاشلردر .

مطلوبه وصول ایچون اکه کسدریمه پول ، یونون ایچی جمعیلریک رسمی بر موجودیت مالک و نظام نامه سی مساعد بر تشکیلاتک عنوانی آلدنده ، اوتوقانک بر طرزده ، وقت ضایع ایدن برکله لر ایدی و بویله بر تشکیلات وجود بولسیردی : « تورکیا ایچی درنگی » اوزراده « ایشیل بوسمی » یاخود مستدقیق ایتدی « تسبیح ایدیلن برک تشکیلاتلریه مامل و سوسی بر نظام نامه توفیقاً شکل ایدنیکی جهت یونون تورکیا ممله درنگ وایستدقیلریک برترکز ، بر طرولایینی اولنه ، هاکیک فطرنه یاقله نمایله مساعددر . یونک ایچون مختلف جمعیلرک باشنده بولنانلرک ، هیچ بر کزلی امل بیلنکسرن - لغوی فلسف امله برک غایبی قارده کی فعالیت ایشیروردی - هیچ شهبه ستر هر نه دنسه بعضی مخر صخرلر یوکار امکان کورده مدیلر .

وقوفه رانیسی ، هر تشکیلاتک برر مخر صفتن مرک دایمی بر قومیسون طرفندن ایچی ختونه معلق مساکت تدقیق اولوگانه و عینی قومیسونک معلق بر ایلک حصول ایچون زمین لازمکن و تاقاتی احضار ایتمه سه فرار ویردک مساعیبه نهایت ویردی . بویله خیرلی تشیک آئینی بویله یاریم بر تدبیرله بولنه سیمز اولدینی تاریخله قید ایدیلن ایچی ارفا شلرک یاقین برکله کجه تشکیلاتلری براراده مراح اولمه مجبور ایلرلی نئی ایدمز .

ص.ع

فکرته کوئی

۱۹ آگستوسده

منور تورک کنگرلردن مرک - مع الاسف بلک کوچوک - بر غروب ، مملکت و انسانیت نامه کتیده بو رجلی اولدوغز حرمت و شکرانی ایفا ایتک اوزره خرمونک ایوب سلطانده کی فیرتی و سوزکارا آشیانی زیارت ایتیلردر .

« رباب شکسته » شاعرینک فانتک دینچی بیل دونوی ماسیتیه مختلف غزیده تورک کله کجه « اختصار ایدیله کیکی بو یوک انسان حقیقده قید ایدیلن ملاحظه لره آره سنده حقیقه » بلک جرکین بلک معلقز جموله تصادف ایشدک . وانما صحت شخصی در . و شهبه ستر ادراک و ادغانه شخصی در وهرکس اینه دکی شاعر و ادبی اینه دکی درجه سندنله سوسیالیست - اتحادی ، شاعر و ادیب شخصیتلرک بعضی بلک بارز خصوصیتلری و قیبتلری وارددرک اونلرک موجودیتی قبول و تصدیق ایتمک سببانه بیاض دهک قانار کولویج اولدیلر . « مملک » (آفرده دوسره) ویا (آلیه رسامه ن) دن یک خوشلانن بر انسان دیه سترکه (نوزده مار یادوله رمیدا) ویا (لوتوت دولیل) هیچ اولازسه اولکیلر قانار بویوک بر شاعر دککدر . هینی ضرورله ، هاکیک جنس شردن و هانکی شاعرلردن خوشلا . تدبیری سینه دیکیز فالخ رقی کده ، عینی سبیلردن دولانی دیه سترکه : « رباب شکسته ، حبسیت بر بوکلک بر عیبت عریله ک اثری دککدر .. بوکون یالکیز کینه خنده لرده دوران بو حلدی ، ایتاکه برکون یالکوز لسان و ادبیات تدقیقاندن بولونماز بر و شیعه حکمنده اوقواقیلردر . تورک ملای آره سنده یله ، سادلریته و خلدلریته نظراً ، کاه طیننده ، کادکولکده فالان بر شخصیت نامه یونون اشکار عمومی حرسنه وجده کاتیرک انکسیردر . »

یونی دیریمه ن ، دیه ده بلک کولویج اولور . چونکه فکرتک غر فاقیل اعتراض ایکی یوک قیبت و سیمز واردر : بویوک بر شاعر و عینی زمانده بویوک بر انسان اولسی . نکرت هیچ شهبه ستر زمانک اکه بویوک شاعریدر . بو دورده ادبیه طرفنده (رباب شکسته) هیارنده حق اولدن دها آشیانی قیبتنه ، ایکینجی رباب شکسته حق برخلوک دفتری چیقارامشدر . ایتحال بعضی یکی شاعرلریک غایت « برجه سته » بویوک برحسایت و مخیله ک معصولی بعضی لعه لرلی واردر . فقط بویوک بر شاعر اونی ایچون « بر مصرع برجه سته » کاله دککدر . بو یونون بر اثره احتیاج واردر . بو اثری فکرت وجوده کسیرمه ستر . ویاکلک اوچ ویروده کاتیرک بیلهدر . بعضی ادبی اثرلر ، شعرلر وارددرک بکنظرده انسانی چون جذب ایدلر ، فقط برکزه اوتوقندن سورکه انسان اولری « بر ایکینجی و اوچونجی دغه اوقونق آرزوسنی

دوایز ، فقط رباب شکسته بی تفکیک ابدن مختلف و متنوع منطبق بر اولیه بویک برحسبیت، جمله ، دوشو مجه وسنه تک بصوریلدر لکه انسان اولری هر دفعه او فودو یقه باشقا بر لذت دیوار ، و روحه دها ائی نفوذ ایمر . بریز ساهد اوله ایدی رباب شکسته و دیگر اتر لرندن شاهکاره بیزک سوریه ایضا معری تأیید ایدهدک . فقط حق لزومه یوق . طن اولریه عکسکنده تورک کجای آردسنده پو شام اثرلری شاه برزی اوقومایان کیمسه پولوسون .

صوکارا فکرت ، یاکنز بر شاعر اولفله قانادی ، اوهمن زمانده مفیلت و اسناک ملانجا ، حق و حریتک اک آتسین بر مدانی ، حقیقی بر وطن و ملت عاشق ایدی . فکر تیره سون و تقدیر ایدهدک ، سومین و تقبیح ایلدردن چوق اولناسی عاید طبیعی .. چونکه او بر فووقوی هیکل سکونتیه قاراکلی ، ریایی ، اخلاصی اولدوکنده . فکرت ، یوتون حیاتی مدنی کجلیکک و وحده حریت ، حق انسانی ، اسالت دیولری اولدورنجه پایشان مین بر سنجیه مالک ، امیل و تیره بر شاعر ایدی .

منطوقیک اعلاق ایله آجیلان دورته تاریخچه ایچنده ، ایلمک صدقه یاشایاجاق ، مل و انسانی مجاهدت ناولمده بویوک برحس حرمت و تقدیرنه یاد ایله جمل ائی بویوک سیا واردد : فکرت و تزهت .. فکرتک فیضلرله برابر تفصالی ، خطاریه ده اولایلیر . فقط فضاکی نقصانه فائق ، هم چوق فانی اولان انسانلردی . فی الحقیقه فکرت ، حسیزانه ، طله ، استبداده قاری ، آرد آفازلرندن بریک دیدیکی کی ، بر اعتدال ایله مقابله ایدی و آشیانه چکادی . و یعنوق قدری بکده ده فلهسنده ایضاح ایدیک و جهله فکرت « اولفزیله یازادلیق کیمسه لرندن دوشتر بر مقابله کوردیکی وقت تسییح بویوک ایچنه دوغرو طریزلر ایدی . اوزمان یکه سلاسی ، کوسکونلک نام و تنکی اولوردی .. حالبوکه تزهت و طیفه سی فنی بر عماده کوردی .. و اک چنین مانه لمر ، مشکار قارشینده کوسوب کوشه اعتداله چکدک شویله دورسون ، متعویق ائک چوق و باشا یزایی ائک کویوک ایشلری سومسوه اولورنه آ ایدی .

فقط هر کدن عینی قابلیت و عینی اوصاف بکدهک دوغرو دهکدهک ، فضلیک نوعلری مختلفد . اوله دزهک بولرده بری ویا بر قاج نومی برانسانده اعظمی درجه ده پولوسون و یوانعتبار ایلمک فکرت : ناموس ، اسالت ، اخلاق ، مملکتک سرایوطیک ، حریت و انسانییت عشق کی بویوک وسفاره اعظمی درجه ده مالکدی .

بویوک ایچرندزهک ، فالخرتی ک ساعده ایتسه لره ، تورکیانک

ناموس و حریته صادق قانان کجلیک اوبویوک مرشد و مشرقی ، یعنی زمانده بویوک وحساس شاهر کسزاری هیچ اولازسه سنه ده برگره ، زیارت ایده جکر . و یوزارنلر ائاشنده ، ایچنه اولفخیزی حق و حریت مجامله سی ایچون قوت و ایمان طویلا یلملردن . فکرت ، فالخرتی بک بک فلفله نشمنی و عندی ملاحظه لرله کویولیه جکی کی ، کوریل زاده نواد بک مدنظر نده سنسنتی در . دها بویوک بر آکلایش قالیبنه مالک اولدینتی طن ایدیکیمز نواد بک ، فکرتی ، طن موکلی مدافعه ایتک ایسه رکن بوسون بطریان وسنسر بیفانلی عجم اوقوفاکری مدافعه ایدییور . و فکرتک ، یاکنز فکرتک دهک بویون تورک ادبیانک شاه اثری اولان « تاریخ قدم » ی « شاهرک هر هانکی برنوران دفته سنده باذیمبر وین برآدی قیتمند عروم - سبط اثری اولاراق تالی ایدییور وین ملیت و مدنیت نقلی زینه سالابوب قافله انهام ایشیق فکرتین دها فلفله برنی بکدهک دوغری اولادینتی ، تورک ملتیزر لرلیک ایسه برچوق سنه لره فکرتند عایدله آری برول تعقیب ائیک مجریتمنده اوفداری سولیه یور .. حالبوکه بزجه فکرت ، بویوک ملتیزرلیک سالابوب قافله قری ملت وسنسر بوکا مائل دار اسارلردن آرز چوق فووقلوب بین ملیت و انسانییت اساسینده دوغرو ، یوتون دیگر شاهرلردن فلفله بوکله لیک ایچوندزهک بزجه شایان تقدیر و حرمتند . بزجه ، یاکنس فکرتنده بولدیغز اکیککاه یوانفانلده ، حق و عدالته دوغرو بوکله لشدنه یاری بولده قانش اولماسی ، یاکنز فکری و فلسفی بر انقلابیه اکفنا ایتیمی و ایچنایه انقلاب لزومی حسن ایتمش اولاسیدر . فقط یوتون تفصالی زینه رعنا فکرت یوتومناهی فلفله عکسکنده ، تورک یوزی آغزناقی و برچوق خصوصارده کچیلر ده هر هرقه ایله بده کاسمل و مین بویوک بر شخصیتند .

حریت فکریه

یوتون آئی آئی قادار اول دوغور جودت تصویبی بک طرفدن (اچنای جایتزده جون) ووشوعنه دارلر مالکیمینده ویریلن و بر خلاصی تدبیرات جموعه سه درج ایچنلن قوتقرانی ، داتا اترعاعکار ککره مکس اولان چوق ، یولوم برعنه بارماغه دولایارق عدلیه قدر اجرای تاثیر ایدهدک برشانناز قاپوسی آجیدینی و عینی عمر بیکک مسئله ی وضع بد ایدیک هر کسک ملولیدر . جریان ابدن عا که نیتیه سنسند تصوی بک غایت عین مدافعه رعنا برسنه حسیه محکوم ایدیکیمی و اخیراً استنباط جنه عکسکی طرفدن جراسی - مخفی ایدیلرک - آئی آئی همنه حسی ویا (ه) لیراجزای تقدیه ی تحویل ایدیکیمی غنانه رده اوقودو ..

عینی سورطله « اجناد » جموعه سی ساحی دوغور عدالت جودت بکده ، بیاهلیک خنده ک تشریاتندن دولانی محکوم ایدیلر بکده ملولمزد . یوایی حاده ، حق و حریته انبا دکلی حقیقه سرایوط اولارای آئی آئی دوشونده بریک ماهیتند . هانکی عصرده یاشادیمزدن شبهه ایتکه خنزد وارد . اداره موقتمده یوانتاریک تمایله قرون وسطای بر سر مخرج دهنینه ، علمی و اچنای مسئله لر خنده ک نایجه تدقیقاتی بیلدیرون عرر و متفکرله قاری تقبیانده . یولوازی آرتق هرچ بر عکسکنده تصادف ایدیلن . دوکی ولایتیز دیه آلی ایشیکمز یوانتاسان ، صریستان و یولواستانده داخل اولدینی حاله بویوک بر یوتونده هیج بر عکسک یوتدرک ، اوارده علمی دنی ، سیاسی ، اچنای ، مسئله کال نیرسیتی ایله منافقه اولو ناسین . حال بوکله تورکیاده اکیک ایشیق بر اچنای ویا دنی بر مسئله ی ، علما تدقیق و منافقه ایتک انکلی یوتدر .. هرچ کیمسه ، علمی ، سیاسی و دینی قاضی نیرسیتیه سولیمک حفته مالک یوتدکر .

شبهه سیز بیلور دزهک ، بو دووازی طرز اداومی آتنده هرچ بر عکسکنده نام برسر سیتی یوتدر . فقط یینه بیلور دزهک هرچ بر عکسکنده حریت فکریه تورکیاده اولدینی کی ، ایقلر آتنده چکینه نماندهد .

ذاتا اسکیدن بری تورکیانک ائک بویوک دودر نمن بری ؛ مؤسس فونرک ، کندیلر کندن باشقا فکر و قناعته رعنا اصلا تحمل ایدهه دکاری و یوقاعه زری ماشینلری هر یورلو واسطه لرله اعلا ایله لیزد . بر اساس مکمل برسورنده تطبیق ابدن ، هیج شبهه سیز اتحاد جیلر اولمشد ، چونکه سونانه و تاریخیه قادار هر یوده یوتون مخالف توئری ایعابه یوق اولان اتحاد جیلر یوتون مملکت اهل ایسک عینی شکنده دوشوعنه سیاسی و اچنای مسئله لرده عینی نقطه نظری قول ایتدی اینه یوتورده حریت یو ، ایچین بویله اویور ؟ . نهدن عکسکنده حریت فکریه ک قبت و اجمعی دها حالا آکاشلنمانمده ؟ .. نهدن سر مچ فونرک ، رتقیتر و رولایجی فونرله قانمی ملولوب اولمدهد ؟ چونکه فکری حریت و اچنای افلاک ساجخانی طاشیمه مکلف اولان کجلیک یوتون فکر و وجدان وقناعه حریتیه قادری یایلچان تعرض جمولده ، یوسونون لایق بر وسیمینده قاننده ، و یاخود سیاسی وسائر ملاحظه تحت تاثیر نده ، حریتی یونمه یایلچانلر طرفه کیمکدهد . تورکیانک یوتون دور ویا غرامه سنسی ایستدیرمک قالیق اولدینی آشیات ابدن دارالفنون کجلیکنک ، جودت تصوی و هدافله جودت مسئله لرده ک اوقا بر آوازه شکایت و عصیان چیغارماملارنی نه ایله ایضاح ایدیلیر ؟ بر عکسک ایچون یوتدن بویوک بر جموعیتی اولایلیری ؟

افکار جموعه یی اوشاد و شو بر اترک و طیفه سیله مکلف اولان مطبوعاتده و طیفه سی یانیمیدر ؟ شبهه سزه خار ... بر اکی غنانه ک ر قاج سطری آراسته سیدن شکاریلردن باشقا حریت فکریه مدافعه ابدن هرچ رتقیترانه تصادف ایدیه مک . بویله اولورغه طبیعی عکسکنده حق و حریته حرمت ایدیلیمسی بکلمکده بک کولوی اولور . (حریت آلییر ، بریز) دستورنی هیج بر زمان خاطر مژدن چیغارماملار بر . وینله لریک دیگر ملنر ، بوکون مالک اولدقاری حریتی بک چوق قریان و بریزک آشلردر . حالبوکه مملکت زنده بر فکر برغایه اوغرونده حیاتی فدا ایش فالخرتی کس کوستره بیلر سکر ؟

عالمی مشوره :

ژول کهد ..

توز نه ایتنده ، یازسده ، ۷۷ یاشنده وفات ایدمن (ژول کهد) یازس بروله تازیایی یوتون جمله تفکیکلری ، حرب ائاشنده ارتکاب ایدیک عظیم خطار دورما حسن توجه و شکر اتی

اظهار اعتقاد - پوتون فرانسه ده دکمال پاکیزه پروله بره یارمانده، حق بورژوازی آره سنده بیه جوق طاقش اولان (ژول که دی) بیطوره بیلن بک آریکسه وارد، فقط بقی الممل سوسیالیزم عالنده مهرب رول اویناش اولان بو شخصیت کم اوله یی سوسیالیزم ایچون یاپدی بیلک حمله جوق فاشلیدر . اول ، قیسه جی ترجمه خاندن بیت ایدم .

ژول که دی ، ۱۸۴۵ تاریخنده بارسده دوتیابه کشفرد دهاا بک کتج یاشده ایکن غرته جیلکه ماشلادی . ایکنش ایبراطورلق دورنده سیاست عالنه آغدی . . (ایچبیرک ریجی اتر . ناسیونال) که حرارتی مداخلتدی بری ایدی . (۱۸۷۰) ده ، (بویله) ده (حقوق بشر - Droits de l'Homme) غرته سی چیقاردی . حرب قارشی نشریاته . بولندیدن دولتی دورت آی حبه محکوم ایدلی . (۱۸) مارت (۱۸۷۱) ده پوتون قوتیه (پوتون) ی مداخله ایدلی . . بون دولتی تکرار بین سته حبه و (۲۰۰۰) فزاتی جزای قندی به محکوم ایدلی . اسویتره به التجابه مجبور قالدی (ژرته) ده (بین الممل اویناشق Le reveil International) سنده که غرته سی چیقاردی . اورادن ای تالیه کیدی (۱۸۷۶) ده فرانسه حودت ایدلی . ایله قوئکتیویت بی مارتیست غرته اولان (Egalite - مساوت) چیقاردی . (۱۸۸۰) ده لرون شیرنده (پونومالون) ایله برابرلیک سوسیالیست غرته اولان (اورولوش - Emancipation) ی نشره باشلادی . و تکرار حبه آغدی . بحدسه ایکن مشهور مارتیستلردن (لافارخ) له مشترکا (جمله یازیمی برورعیانی)

یازدی . حسیندین چیدنم سوزکا (وطنداش - Citoyen) (حق سیسی - Ceil du peuple) غرته لرنده مارتیسیزم پرودی . عاندسته دوام ایدلی . (۸۹ - ۱۸۸۸) سنه لرنده مجامله خاندنه بولوان (بولانیسین) و (آتی بولانیسین) آرمسته . بیچ برعریق یابادی و پوتون مملاتی ایکیسی علیه تنوق (وراجهم جمهوریك) تأسسته دعوت ایدلی . (۱۸۹۳) ده (روبه) ایچبیرلی ژرته کدی . بیونانه کونده دویله اوراده هائی سوزنده مارتسیزم اساسلری پروپاگاندا مداخله ایدلی . و پوزووا بیولرنلیک مجملریه مدعش بر حسارت ووقوله مقالمه ایدلی .

مجمود (دره فوس) مملاتی آتاسنده ، دیگر سوسیالیستلرک ولخاسه (ژوروس) که ضدینه اولاق ، عمله ، فردی حفسرلرله نهایت ویرمک ایچون قیانتلیت جیمتک بیدقاسی لازم کلمدیکی اساسی مداخله ایدلی . (۱۸۹۱) ده ، سوسیالیستلرک حکومته اشتراکی عاينده مدعش ووقبلت بر عماده آچدی . (۱۹۰۶) ده دکرازا بیونانه کیدی . علمی سوسیالیزم ، بی مارتسیزم اساسلری دهاا زیاده وضوح و قطعیتله آتلاقی ایچون (Socialisme) اسمندمک غرته چیقاردی . اک مشهور اثرلی سونلرد :

Essai de Gatchisme socialiste - La loi des salaires et ses conséquences - Services publics et socialisme - quatre ans de lutte de classe - Etat, morale et politique de classe - En garde ! .

ژان ژوروس

[ ] بولیش (روهی) و قلمردن ایتقدر .

فرانسه پروله ناریسی ؛ حرب عمومی اعلان کونی ، بالخاسه صرحم ملتبی غرته لرنک تصونتی اکیز تقریبات تحت تأثیرنده شومر سز بر سر بری طرفندیک ناسجه سته یارنده قتل ایدیان ژان ژوروسک وفاتک سکرینس سه دوریه سته معادلی کونده بویوک سوسیالیست و آنتین خلیب ایچون عمومی نظر اهرزده بولوتلورده .

ژوروس ، پالکز فرانسه ده دکمال پوتون عملکلرده ، حق وعدالتک مدانی ، شیعقلرک حاجتی بالخاسه بویوک برخطیب اولراق طامعش محترم بر شخصیتدر . فقط ژوروسک سوسیالیزم عالنده کی وضعیق وینتیل ایتدیکی قایل عقنده بک آریکسه مک ملاماتی وارد .

ژوروسک حاجتی قیسه جه آکلندنم سوزکا بو خصوصه بر آرز معلومات ویرمچکز .

ژوروس : فرانسه ک (سالون) شیرنده ، (۱۸۵۹) ده دوتیابه کشفرد . مختلف شهرلرده کی مارغلتورده ، فلسفه عملکلرنده ، بولوندرندن سوزکا امپونانه کیدر . بدولخاسه (ماولون) اثرلرنیک مطامعه سی اونی سوسیالیزم سوق ایتقدر . بر جوق غرته وجموعه لره عورک ایتدیکن سوزکا ، (revne socialiste) ی چیقارش و دهاا سوزکا ، بون لالان فرانسیز قومیوتیت پارتنسک واسطه نشر انگاری اولان (Humanité - انسانیت) غرته سی تأسس ایتقدر .

ژوروس دم بوس سئله سی آتاسنده غایت تعال بر رول اویناش و سی محوق قلم قارشی آچیلان مجادله به ، فرانسیز پروله ناریسی اشتراک ایتدیمرک سورتیه ، دره قوسک حسدن قوتیولسته بویوک یازدی اویتدر . اوزمانلر سوسیالیست پارتنسه منسوب اولان مویو (دبلاق) ده (۱۸۹۹) ده (روهی - روسو) قایسه کوهیکی آتاده ، مارتسیسیز یتمیل ایدن متوق (ژرته) کدی (و آرقا دشیرنه طراف اولراق ، سوسیالیستلرک بورژو . و ارنله تیریک سهای ایتدی اساسی مداخله ایتقدر . (قوب) قایسته زمانده ، بیونان رئیس ثانیسی اولتدر . (آستردا) آرتنسونال قوتیومندن سوزکا ، فرانسه دک مختلف سوسیالیست نمایلرنیک نوحده بک جوق غیرت ایتقدر . (ژوروس) ده خایق عماده بر سی قایق وردی .

بورژوازی طرز اداره سئک حفسرلرته و عملکلرته قارشی ایراد ایتدیکی شدتل نظفاری کتدی بیلک دوتیناری اوزنده بیله دهرش تأثیرلر بر ایتدر .

مختلف غرته لرنده کی مغللرندن باشقا جوق اثرلر نشر ایتقدر ، بونلردن کتشیوری (یک اوردو - Armée Nouvelle) اسمندمک کتدی .

ایکی شخصیت، ایکی تمایل

ترجمه طاهرلی محصراً نقل ایتدیکنی « گد » و « ژوروس » بین الممل سوسیالیزم عالنده کتدی کتدی خنده بک ایکی تمایل تمیل ایدن ابکی قوتلی شخصیتیدی .

« گد » حرب عمومی به قادر ، فرانسه ده مارتسیسیزمک اک حرارتی پروپاگانده جیسی ومدانی ایدی . خابوکه ژوروس دهاا زیاده اسلاحاتی وخیالپرست بر سوسیالیزم جریانک باشنده بولونیوردی .

بویاکی شد تمایل تمیل ایدن بویاکی بویوک شخصیت ، پوتون ملی بین الممل قوتلرملرده دهاا چاریدشدر ، سوسیالیزمی علاقی دار ایدن مهم حادثه لره پروله تاریا کتله لرنه باشقا باشقا صورت حالر توبه ایتقدر .

بویاکی جریانک ضدنی اکر باز بر سوزنده ؛ حرب و صلح ، پوزووازی ایله تشریک سالی ، سوسیالیستک وحدتی سئله لرنده و دره بئوس حادثهی آتاسنده پوتون وضوحه بیدانه چیقشدر .

ژوروس ، وگد ، ایکیسه ده حرب و امنیه یالیزم علمداری ایدیلر . فقط بو آتقیزی اورنادن قالدیردی ایچون توبه و مرامت ایتکاری صورت حل و واسطه لر کتدی کتدن بوسوتون باشقا ایای .

ژوروس ، حرق قایلیایرنک تولید ایتدیکنی ، بورژوا حکومتلرک پروله ناریای حربی سوق ایچون « مداخله بیه ، حق وحریت ، مدنیّت . . . کی ایلرلر کاملره آلدی یقارشی و بنا علیه قیانتلریمه و امنیه یالیزم قارشی عمادله ایتک لرنی تصدیق ایتدی حالده دیگر سئندن نظری آیه رالیست حکومتلر آرمسته ده ایدیان افتاقلره و بورژوازی مملارلیک تشکیل ایتکاری صالح قوتله راتلری و مجبوری حکم اوصالرله صلح باین ایتک قابل اولاجنی ملن ایدیلوردی . (صلح پرور pacifistes) بورژوا لرنده حسدن دشنه بر قضاة نظری مداخله ایتدیورلر . حربین اول طوبیلانان (شتوت غارو) و (بال) قوتلرملری پروله ناری - بالنت ژوروسک اشتراکله - امنیه یالیزم قارشی عمادله دعوت ایدن فرار ایتاد ایتدی و بورژو (مداخله بیه) به دائر برکه بوی . فقط ژوروس ، حان عانی عینی زمانده (یکی اوردو) اسمندمک کتایش یازمشدی که بویوک اساسی (و صلح مدقایی) تشکیل ایدیلوردی .

خابوکه « گد » (و آرقا دشارلی) بورژوا صلح پرورلرکی نه

اونلره كوره بو « بورژواولك بر نائله قاوغاسی » ایدی واونلرك، غاوغالری بانات حل و فصل ایتمه لری ایجاب ایدیبوردی. دره یغوس معصومیدی. فقط بوتون بوکوروكلولر ، اونلك امتیازلی صنفه منسوب اولمیشندن ایلری کلیوردی . اکر برمه له اولسایدی چوقدنیزی اونوتولس اولاجندی . . پروله نارایی بر بورژواوی قورتارمه . اجبار ایلك دوغرو دمكلدر . چونكه پروله نارايك قورتاراجنی ، كندی صنق ، بوتون بشریت وازدر .. »

فقط ژوروسی بوتون بو ادعالمه قارشى : « دره یغوس ، حكومتیندن بری امتیازلی صنفه منسوب دمكادی ، بالكله مضطرب بشریتك برهضوی اولمشدی . فرانسه ، اك ابتدائی حق و عدالت اساسلری چيكنه، ممدی « دیدیكى زمان (گهد) بونلره ، بوش كلهلر ! . دییه جواب بریبوردی . وشبهه سز بونلر معنا سز بوش كلهلردی . فقط ژوروسی ، دره یغوس مسئله سنده ، عسكری اداره لك رزانلری ، بورژواولك تسختی ، حكومت حاضره لك مسئولیتی كوسته ریبوردی . وادعا ایدیبوردی كه بوشرائط داخنده دره یغوس مسئله سی عملی و بوتون خانی حركته كته بره چك انفلاهی برحاضه تشكيل ایتكده در . بونلك ایجون عمله سنق بوكا مداخله ایتك مجبوریتده در . بو نقطه ده ، ژوروسك گده قارشى حق واردی . فی الحقیقه ، بوتون فرانسی وحتی بوتون مدنی اوروپایی حیوانه ورتن بو مسئله به قارباشماق ، بو بوپوك حركت دواى مداعه سوسیالیست پارلیسی سیاسی پارلیتار لیستیندن چیقارماق ، حیات حقیقی ترك ایدره لك حیره مساعیده ازوايه چككیدی .

خلاصه : ایكى مختلف نمائی تمیل ایدن بو ایكى بوپوك شخصیت ، ضعیف و قوتل جهنلری نه اولورسه اولسون ، بین الملل سوسیالیزم علنده ده برن تاثیرلر برافشلدرد . ویز ، فرصت دوشونكده ، بو ایكى سوسیالیستك انلری ترجه سوروتیه درج ایدمكچك .

صدرالدين جهول

اوقاف مطبعه سی . مبر مسئول : صدرالدين جهول

قارشى مدعش برصورتده مجادله ایتجلردرد . گهد ، (۱۸۸۲) دورودوچنی صلح قوتفرمسی مناسبتیه ، « بره لیلر قوتفرمسی » اسمیه غایت شدائی برمه له یازمشدی و بونده دیبوردی :

(صلح پرورلر pacifistes) ك حریه قارشى مجادله به باشلا د . یقزی زماندن بری اولان محاربه لر . مه مه نه مدعش - قادر هیچ بر زمان حرب اولامسدر ، و آبیات ایدیبوردی كه « خارجی حربی ، آتجاج اجتماعی حربله اورماندن قالدیرمق قالدیر » (۱۸۹۸) ده ژوروسك بوپوك بر اهمیت ویردیكی ایلک (لاهمی) صلح قوتفرمسی حاضرلری پاییلیركن (گهد) « سوسیالیست » اسنده ك خزینه سنده جارأ كلیتورا : اسمل برمه له یازمش ، بونده بوتون بورژواوا صلح پرورلر اولونلركی حركت ایدن سوسیالیستلره چوق آلاى ایتمشدی . « (۱۸۸۵-۹۲-۹۸) تاریخلرینده (ژوله كهد) حقیق بر مارقیست در . ژوروس ایسه اصلاحی وخیالپرست برسوسیالیستدر .

ژوروسی حرب عمومی اعلان ایدیلدیكنی كون اولدیریلدی . اكر ژوروسی باشامش اولسایدی بك آز انسانلرك (شورونیرم) جریانلریه بك مسئله مناسوت ایدیلدیكلاری بو جنت عمومیه كوترلنده ، ناسل برخط حركت تعقیب ایدمكچكی كیسه بیله سز . هر حاله ژوروس ، و طیفه باشنده ، جسور بر دهه وقرات اولاراق و ناموسنی محافظه ایدره لك اولدی : و هیچ بر زمان بورژوازیك رزانلری میدانه چیقارمقدق چككیدی . فقط ژول كده ك عاقبت دها شرفسز اولدی . بو بوپوك مارقیستك بك حقل اولاراق سوبله دیكی كپی ، اولدن یاقدنئ شیشه پرستش ایددی . خائن و ششورن سوسیالیستلر صغرله یكدی ..

ژوله كهد ، فرانسه ده مارقیستك نشر و شععیس ایجون چالیشان اك قیبتل بر سوسیالیست اولقله برابر دها اوزماق صغیف نقطه لری كوزه چاریبوردی . بالخاصه (دره یغوس) . شلاسی اناسنده ك وضعی بونی میدانه چیقاردی .

شبهه سز ، گهد ، دره یغوسك معصومینه ایلک قانع اولانلردن بری ایدی . فقط ، بو مسئله بوتون فرانسی ولوله و هیجانه ویردیكی ، و (ژوروسی) ك دره یغوس لهنده آچدینی مجادله ده بوتون سوسیالیست پارلیسی برابر سوروكلیدیك زماق گهد بو وضعیه قارشى عصیان ایددی ، او ، (وایبان) و دیگر آرقادا . شریله برابر ددشویوردی كه ، عمله سنق ، (دره یغوس) مسئله سنده فعال برول اولماندن استنكاف ایتمكچك .